بررسی الزامات قانونی پلیس در امر مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان با تأکید بر پلیس زن

بختیار عباسلو[1]

چکیده

امروزه، نقش منفی و مخرب استعمال مواد مخدر و روان‌گردان در جوامع بشری بر کسی پوشیده نیست، زیرا این پدیدهٔ شوم ضمن این که باعث می‌شود بخش مهمی از نیروی فعال و خلاق جامعه از ایفای نقش خود در جامعه باز ماند، زمینه‌ساز ارتکاب جرایم و معضلات دیگری نیز برای جامعه می‌شود. بنابراین، برخورد و مقابله با این معضل در سرلوحهٔ وظایف دستگاه قضایی و پلیس در کشورهای مختلف قرار دارد.

برای از بین بردن این معضل، ضمن شناسایی علل آن و برنامه‌ریزی برای از بین بردن علل مذکور، باید راهکارهای لازم جهت مقابله فوری با آن نیز مد نظر قرار گیرد. در این راستا، پلیس تکالیف ویژه‌ای بر عهده دارد. پلیس جهت مقابله با مواد مخدر و روان‌گردان ضمن رعایت موازین قانونی باید از روش‌های نوین استفاده نماید. با توجه به این که بخش مهمی از این جرم توسط زنان انجام می‌شود و به لحاظ الزامات شرعی و قانونی مقابله با این دسته از مجرمین، نقش پلیس زن در مقابله با این دسته از مجرمین در خور توجه است. مخصوصاً نقش پلیس به دلیل امکان برقراری ارتباط با خانوادهٔ قربانیان مرتبط با مواد مخدر می‌تواند از عواقب وخیم آن بر خانواده آنها جلوگیری نماید.

با توجه به این که پلیس امروزه بیش از پیش جهت ایفای وظایف خود، ملزم به رعایت

---

۱. استادیار دانشگاه علوم انتظامی

Archive of SID

www.SID.ir

موازین قانونی است، شناسایی آن برای پلیس بسیار مهم است. موازین قانونی شامل وظایف و اختیارات پلیس جهت مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان می‌شود. البته با توجه به ویژگی خاص جرایم مرتبط با مواد مخدر که شامل مالکیت، حمل، هرگونه معامله اعم از معوض و بلاعوض و یا استعمال می‌شود، در مقایسه با سایر جرایم، مقابله با آن نیز متفاوت می‌باشد. هدف از تحقیق در این مورد تبیین الزامات قانونی پلیس در مبارزه با مواد مخدر می‌باشد. مهمترین سؤالاتی که در این مورد مطرح است، عبارت‌اند از الزامات قانونی پلیس در جرائم مشهود و غیر مشهود و سیاست جنایی مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان چیست. روش تحقیق، کتابخانه‌ای و تجزیه و تحلیل حقوقی می‌باشد.
واژگان کلیدی: الزامات قانونی، مبارزه، مواد مخدر، مواد روان‌گردان، پلیس.

مقدمه و طرح مسئله

انسان ذاتاً موجودی لذت طلب است. او برای کسب لذت ممکن است به هر امری از جمله مواد مخدر متوسل شود. اندکی پس از تکرار این لذت طلبی بدفرجام شخص اعتیاد پیدا می‌کند. رفته رفته نه تنها از کار و اشتغال دست کشیده بلکه صرفاً به فکر ارضای لذت طلبی ناگوار خود می‌باشد. سپس تمامی غرایز خود را جهت استعمال مواد مخدر سرکوب و ویژگی‌های انسانی خود را از دست داده و برای تهیه مواد مخدر دست به هر جنایتی خواهد زد. علاوه بر لطماتی که به خود شخص معتاد وارد می‌شود، خانواده او نیز در معرض انواع آسیب‌های اجتماعی قرار می‌گیرند و غالباً به عنوان بزهکار یا بزه‌دیده منجر به اختلال در روابط اجتماعی می‌شوند. بنابراین، در مبارزه با این معضل خانمان برانداز تردیدی نیست. وقتی که مبارزه با مواد مخدر مطرح می‌شود اولین چیزی که به ذهن متبادر می‌شود پلیس است. البته مأموران پلیس به تنهایی قادر به کنترل و منع مواد مخدر نمی‌باشند (بلکستون، ۲۰۰۸: ۹۰). بلکه همکاری سایر سازمان‌ها و نهادها در زمینه‌های مختلف از جمله فراهم نمودن کلیه وسایل و امکانات لازم جهت مقابله بر اساس پیشنهاد پلیس می‌باشند.

پلیس در خط مقدم مقابله با آن قرار دارد. به تجربه ثابت شده اتکای پلیس به روش صرفاً

Archive of SID

www.SID.ir

قهرآمیز هر چند لازم است، ولی کافی نمی‌باشد. شناخت علل و ریشه‌های این معضل و مقابله با آن نیز برای پلیس ضروری است.

سؤال تحقیق

سؤال اساسی در روش اثر بخش در مقابله با مواد مخدر و روان گردان است. سؤال دیگر در این مورد روش اثر بخش برخورد و مقابله پلیس مخصوصاً پلیس زن در این مورد می‌باشد.

مبارزهٔ پلیس با مواد مخدر در ابعاد مختلف از جمله مقابله با تولید، تجارت و سوداگری و مصرف آن می‌باشد. پلیس در این مورد با چالش‌های زیادی روبرو است از جمله استفاده قاچاقچیان از شگردهای جدید، ایجاد تشکیلات و شبکه‌های داخلی و بین‌المللی حمل و قاچاق مواد مخدر و چالش دیگر پلیس حفظ حقوق بی گناهان در هنگام کشف جرم می‌باشد.

ناگفته نماند که بهترین راه‌حل مقابله با مواد مخدر، شناسایی و مطالعه عواملی است که نقش ریشه‌ای و اساسی دارند. به عنوان نمونه اشتغال، توزیع عادلانه ثروت، ایجاد و توسعه مراکز علمی آموزشی و فرهنگی.

بنابراین، مبارزهٔ جدی در این مورد مستلزم عزم جدی در دو بعد ریشه‌یابی آن و برنامه‌ریزی‌های دقیق و همه جانبه جهت از بین بردن عوامل مذکور و مبارزه جدی با تجارت و سوداگران آن با وضع قوانین دقیق و جامع در دو زمینهٔ ماهوی یعنی جرم انگاری مؤثر و عادلانه و شکلی یعنی پیش بینی راهکارهای لازم جهت شناسایی عوامل مؤثر در جرایم مواد مخدر به منظور مجازات سریع و دقیق مجرمین مذکور از طریق وضع اختیارات لازم برای پلیس و تشکیل مراجع قضایی تخصصی متشکل از قضات متعهد و مجرب و ایجاد سیستم دادرسی عادلانه به دور از افراط و تفریط در این مورد می‌باشد.

علاوه بر این، دخالت تعداد زیادی از زنان در جرایم مواد مخدر در حال افزایش است. رئیس پلیس مبارزه با مواد مخدر ناجا از دستگیری ٤١ هزار و ٢٣٧ قاچاقچی و توزیع کننده مواد مخدر خبر داد و از افزایش قاچاق مواد مخدر صنعتی ابراز نگرانی کرد. به گزارش جام‌جم، سردار حمیدرضا حسین‌آبادی در مرکز نظارت همگانی ناجا (۱۹۷) در حاشیه پاسخگویی

Archive of SID

www.SID.ir

بـه تماس‌هـای مردمی به خبرنگاران گفت: از آغـاز اجرای طرح امنیت اجتماعی (طی ۷۵ روز گذشته) که بخشی از آن به برخورد با سوداگران مرگ اختصاص داشت، ٤١ هزار و ۲۳۷ نفر از عوامل تهیه و توزیع مواد مخدر در نقاط مختلف کشور دستگیر شده‌اند که از این تعداد ۱۲۰۰ نفر زن هستند. (http://partab.org/?p=21300)

همچنین رئیس پلیس فرودگاه‌ها افزود: در طول هفت ماهه سال جاری ۴۸۶ کیلوگرم انواع مواد مخدر از مسافران کشف شده که بیشتر آنها مسافران خارجی بوده‌اند. وی گفت: ۸۰ درصد از مواد کشـف شـده شیشـه بوده اسـت. حیدری افزود: در طول هفت ماهه ۲ هزار و ۷۴۴ نفر حامل و فروشنده مواد مخدر در فرودگاه‌ها دستگیر شده‌اند که ۳۳۶ نفر از دستگیرشدگان زن بوده‌اند. رئیس پلیس فرودگاه‌های کشور تصریح کرد: بیشتر مواد مخدر کشف شده در فرودگاه امام خمینی(ره) شیشه بوده است.

http://www.jamejamonline.ir/newstextaspx?newsnum=100889631167)

با توجه به گزارشات فوق نقش زنان در ارتکاب جرایم مرتبط با مواد مخدر مشخص می‌شود و تکلیف پلیس زن در مقابله با این دسته از مجرمین را آشکار می‌نماید.

هدف تحقیق

هـدف از ایـن تحقیق ارائه و تبیین روش اثـر بخش مبارزه پلیس با مواد مخدر و روان‌گردان اسـت. مشـکل اساسـی پلیس در اجرای وظیفه خود در این مورد عدم مطالعه و بررسی روش اثربخش در این خصوص و به تبع آن عدم برنامه‌ریزی لازم در این زمینه است.

روش تحقیق

روش تحقیق، روش کتابخانه‌ای است. با استفاده از منابع و نظرات محققین در این مورد، به تجزیه و تحلیل موضوع با اتکا به روش تجزیه و تحلیل حقوقی پرداخته شده است.

در کشـور مـا بر خلاف برخی از کشـورها مقررات خاصی در خصـوص اختیارات و تکالیف پلیس در مبارزه با مواد مخدر وجود ندارد بلکه اختیارات و ظایف پلیس در این مورد بر اساس

Archive of SID

www.SID.ir

مقررات عام مربوط به سایر جرایم تعیین می‌شود. اختیارات مذکور به دو دسته تقسیم می‌شود. اختیارات پلیس در جرم مشهود مواد مخدر و اختیارات پلیس در جرم نامشهود مواد مخدر.

تعریف مفاهیم اساسی

الزامـات قانونی: مقصود از الزامات قانونی تکالیفی اسـت کـه قانونگذار در قوانین مختلف از جمله قانون آیین دادرسی کیفری، قانون مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان و سایر قوانین مقرر نموده است.

مـواد مخـدر و روان‌گـردان: مقصود کلیه جرایم مرتبط با مواد مخدر و روان‌گردان به شـرح ذیـل اسـت: بـا اصلاح مـاده ۴ و ۸ قانون مبارزه بـا مواد مخدر هر کس هر نـوع مواد مخدر یا روان‌گردان‌های صنعتی غیر دارویی که فهرست آنها به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد را به هر نحوی به کشور وارد و یا به هر طریقی صادر یا ارسال کند یا مبادرت به تولید، ساخت، توزیـع، فـروش، نگهداری و یا حمل کند با رعایت تناسـب و با توجه بـه مقدار مواد مذکور به مجازات‌های مندرج در این ماده قانونی محکوم می‌شود.

همچنین با اصلاح ماده ۱۵ قانون، معتادانی که با مراجعه به مراکز دولتی یا خصوصی نسبت به ترک اعتیاد و اخذ گواهی تحت درمان و کاهش آسـیب اقدام کنند از تعقیب کیفری معاف هسـتند و در غیر این صورت مجرمند، ضمن اینکه وزارت رفاه و تأمین اجتماعی موظف اسـت هزینه‌های ترک اعتیاد را مشمول بیمه‌های پایه و بستری قرار دهد و دولت هم مکلف به تأمین اعتبارات لازم در لوایح بودجهٔ سالانه است.

بـه موجـب اصلاح ماده ۱۶ قانـون و تصویب ۳ تبصره مربوط به آن، معتادان به مواد مخدر و روان‌گـردان و متجاهر به اعتیاد با دسـتور مقام قضایـی از یک تا ۳ ماه در مراکز دولتی و مجاز درمان نگهداری می‌شوند و بنا به نظر مقام قضایی تمدید این مدت بلامانع است که با درخواست مراکـز مذکـور معتادان موضوع این بند مکلف به اجرای تکالیف مراقبت بعد از خروج هسـتند که بنابر پیشـنهاد دبیرخانه سـتاد با همکاری دستگاه‌های ذیربط تهیه و به تصویب رئیس قوه قضاییه می‌رسد.

Archive of SID

www.SID.ir

همچنیـــن بر اســـاس تبصرهٔ دیگـــر ماده ۱۶مقام قضایی می‌تواند برای یـــک بار با اخذ تأمین مناسب و تعهد به ارائه گواهی نسبت به تعلیق تعقیب به مدت شش ماه اقدام و معتاد را به یکی از مراکـــز موضـــوع ماده مزبور معرفی کند و مراکز مذکـــور موظفند ماهیانه گزارش روند درمان معتاد را به مقام قضایی یا نمایندهٔ وی ارائه کنند.

در صورت تأیید درمان و ترک اعتیاد با صدور قرار موقوفی تعقیب توســـط دادســـتان، پرونده بایگانی و در غیر این صورت طبق مفاد این ماده اقدام می‌شود.

تمدید مهلت موضوع این تبصره با درخواســـت مراکز ذیربط برای یک دورهٔ ســـه ماهه دیگر بلامانع است، ضمناً متخلف بدون عذر موجه از تکالیف موضوع مطروحه در این ماده به حبس از نود و یک روز تا شش ماه محکوم می‌شود.

بـــا الحـــاق ماده ۱۷ به قانـــون چنانچه اتباع جمهوری اســـلامی ایران با هـــر قصدی اقدام به نگهداری، حمل یا قاچاق هر مقدار مواد موضوع این قانون به داخل یا خارج از کشـــور کنند، از زمان قطعی شدن حکم به مدت یک تا پنج سال گذرنامه آنان ابطال و ممنوع الخروج می‌شوند و در صورت تکرار، به مدت پنج تا پانزده ســـال گذرنامه آنان ابطال و ممنوع الخروج می‌شـــوند. صدور هرگونه گذرنامه برای اتباع ایرانی که در خارج از کشور به سبب جرایم موضوع این قانون محکوم شده‌اند مشمول ممنوعیت موضوع این ماده است.

همچنیـــن بـــا تأییـــد و الحاق ماده ۱۸ به قانون هر کس برای ارتکاب هر یک از جرایم موضوع این قانون، اشخاصی را اجیر کند یا به خدمت گمارد و یا فعالیت آنها را سازماندهی و یا مدیریت کند و از فعالیت‌های مذکور پشتیبانی مالی یا سرمایه‌گذاری کند، در مواردی که مجازات عمل مجرمانه حبس ابد باشـــد به اعدام و مصادره اموال ناشـــی از ارتکاب این جرم و در سایر موارد به حداکثر مجازات عمل مجرمانه، محکوم می‌شـــود و مجازات ســـرکرده یا رئیس باند یا شبکه نیز اعدام خواهد بود.

طبق الحاق ماده ۳۵ این قانون هر کس افراد کمتر از ۱۸ ســـال تمام هجری شمســـی و افراد محجور عقلی را به هر نحو وادار به مصرف و یا به ارتکاب هر یک از جرایم موضوع این قانون کند و یا به اجبار مواد مذکور را به شخصی تزریق کند، به یک و نیم برابر حداکثر مجازات قانونی همان

Archive of SID

www.SID.ir

جرم و در مورد حبس ابد به اعدام و مصادره اموال ناشی از ارتکاب این جرم محکوم می‌شود ودر صورت سایر جهات از جمله ترغیب، مرتکب به مجازات مباشر جرم محکوم می‌شود.

همچنین با اصلاح ماده ۳۶ قانون در کلیه مواردی که در این قانون مرتکبان علاوه بر مجازات‌های مقرره به مصادره اموال ناشی از جرایم موضوع این قانون محکوم می‌شوند، دادگاه مکلف است مشخصات دقیق اموال مصادره شده یا دقیقاً در حکم یا در حکم اصلاحی قید کند و تخلف از مقررات مذکور موجب تعقیب انتظامی و محکومیت از درجه ۴ به بالا است.

همچنین بر اساس تبصره این ماده محاکم موظفند رونوشت کلیه احکام صادره شده را پس از قطعیت به ستاد مبارزه با مواد مخدر ارسال دارند.

با تأیید ماده ۴۳ و الحاق آن با تصویب ۲ تبصره به قانون، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اجازه دارد در چارچوب موافقت‌نامه‌های قانونی دو یا چندجانبه بین جمهوری اسلامی ایران و سایر دولت‌ها با مشارکت مأموران دیگر کشورها به منظور شناسایی مجرمان موضوع این قانون، ردیابی منابع مالی، کشف طرق ورود یا عبور محموله‌های قاچاق از کشور، کشف وسایل یا مکان کشت یا تولید یا ساخت مواد مذکور با تنظیم طرح عملیاتی و درخواست فرمانده نیروی انتظامی با حکم دادستان کل کشور محموله‌های تحت کنترل را در قلمرو داخلی و با موافقت سایر کشورها در قلمرو آن کشورها مورد تعقیب قرار داده و پس از تکمیل تحقیقات، گزارش اقدام را به دادستان کل کشور یا قاضی‌ای که او تعیین می‌کند تسلیم کند و هرگونه تغییر در طرح‌های عملیاتی مذکور در حین اجرا با مجوز کتبی دادستان کل کشور بلامانع است.

همچنین تبصره‌های ۱ و ۲ این ماده می‌افزاید: در هر حال احراز هویت مأموران دیگر کشورها در طرح عملیات الزامی است و ضبط، جایگزینی کلی و یا جزیی و یا اجازهٔ عبور محموله‌های موضوع این ماده از کشور و یا اخذ، نگهداری، اخفا، حمل و یا تحویل مواد مخدر و روان‌گردان صنعتی غیر دارویی و یا تهیه وسایل و تسهیل اقدامات مورد نیاز توسط ضابطان طبق موافقت‌نامه‌های قانونی دو یا چند جانبه و با رعایت کنوانسیون‌های الحاقی با حکم دادستان کل کشور بلامانع است، ضمن اینکه رسیدگی به اتهامات متهمان موضوع این ماده در مرحله دادرسی در صلاحیت مرجع قضایی است که از سوی دادستان کل

Archive of SID

www.SID.ir

کشور تعیین می‌شود.

وزارت اطلاعـات بـا الحاق ماده ۴۴ به قانون مکلف اسـت ضمن جمع‌آوری اطلاعات لازم در زمینه شـبکه‌های اصلی منطقه‌ای و بین‌المللی قاچاق سـازمان یافته مرتبط با جرایم موضوع این قانون، در حوزهٔ اختیارات قانونی نسـبت به شناسـایی و تعقیب آنها با حکم دادسـتان کل یا قاضی‌ای که او تعیین می‌کند اقدام و همچنین نسـبت به ارائه سـرویس اطلاعاتی به نیروی انتظامی و مراجع ذیصلاح نیز اقدام کند.

همچنین با الحاق ماده ۴۵ به این قانون، اصلاح این قانون توسـط مجلس شـورای اسـلامی بلامانع است و طی تبصره موجود در این ماده فهرست مواد مخدر و روان‌گردان‌های مورد نظر این قانون افزون بر مواد مندرج در این قانون در قالب طرح یا لایحه در مجلس شورای اسلامی به تصویب خواهد رسید.

مـواد مخـدر و روان‌گـردان: مقصود کلیه جرایم مرتبط با مواد مخدر و روان‌گردان اسـت. از جمله؛ مالکیت، کاشت، حمل.

گفتار اول- جایگاه پلیس زن در مبارزه با مخدر

پلیس سنتی به روش‌های خشونت‌آمیز متوسل می‌شود در حالی که پلیس با رویکرد نوین بر تمامی جنبه‌های پیشگیرانه توجه می‌نماید و واقف است اگر به اقدامات پیشگیرانه از جرم توجه ننماید بعداً با مشکلات بیشتری مواجه خواهد شد. همچنین می‌داند پلیس زن بهتر می‌تواند با بزه‌دیدگان مخصوصاً زنان و کودکان ارتباط برقرار نماید و از این طریق تا حدی زمینهٔ ارتکاب جرایم بعدی را از بین می‌برد .علاوه بر این پلیس با رویکرد نوین می‌داند جرایم مرتبط با مواد مخـدر از جرایمی اسـت که مقابله و برخوردهای قهرآمیـز نمی‌تواند به عنوان عامل مهمی در پیشگیری کیفری نقش داشته باشد بلکه باید با برقراری ارتباط با بزهکاران و شناخت روحیات آنها و تشـکیل پرونده شـخصیتی برای آنها و حمایت از بزه دیدگان، ضمن کاستن از آلام آنها، زمینهٔ بزهکاری آیندهٔ آنها را سلب کند و در این زمینه پلیس زن می‌تواند نقش مهمی در ارتباط با بزه دیدگان که اغلب از افراد ضعیف هستند داشته باشد.

Archive of SID

www.SID.ir

علاوه بر این، در کشـــور ما به دلیل تعالیم شـــرعی و وضعیت فرهنگی و رعایت حریم مرد و زن، اهمیت نقش پلیس زن در کشـــف جرم در جرایم مواد مخدر و انتقال مجرمین و متهمین زن مشخص می‌شود.

گفتار دوم- آشنایی پلیس با موازین قانونی مرتبط با جرایم مواد مخدر

با توجه به یکی از تکالیفی که پلیس در راســـتای انجام وظایف خود در زمینه کشـــف جرم و مقابله با جرایم مشهود دارد آشنایی با اصل قانونی بودن جرایم و شناخت اقسام اعمال مجرمانه از جمله اعمال مجرمانه مربوط به مواد مخدر می‌باشد.

به موجب اصلاحیه اخیر قانون مبارزه با مواد مخدر با الحاق تبصره دو به ماده یک قانون، از این پس رسیدگی به جرایم مواد روان‌گردان‌های صنعتی غیر دارویی تابع مقررات رسیدگی به جرایم مواد مخدر است، همچنین در تمام بندها و مواد آن پس از عبارت «مواد مخدر» عبارت «یا روان‌گردان‌های صنعتی غیردارویی» اضافه شد.

همچنیـــن بـــا اصلاح ماده ۴ و ۸ قانون هر کس هر نوع مواد مخدر یا روان‌گردان‌های صنعتی غیر دارویی که فهرست آنها به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد را به هر نحوی به کشور وارد و یا به هر طریقی صادر یا ارسال کند یا مبادرت به تولید، ساخت، توزیع، فروش، نگهداری و یا حمل کند با رعایت تناســـب و با توجه به مقدار مواد مذکور به مجازات‌های مندرج در این ماده قانونی محکوم می‌شود.

همچنین با اصلاح ماده ۱۵ قانون، معتادانی که با مراجعه به مراکز دولتی یا خصوصی نسبت به ترک اعتیاد و اخذ گواهی تحت درمان و کاهش آســـیب اقدام کنند از تعقیب کیفری معاف هســـتند و در غیر این صورت مجرمند، ضمن اینکه وزارت رفاه و تأمین اجتماعی موظف اســـت هزینه‌های ترک اعتیاد را مشمول بیمه‌های پایه و بستری قرار دهد و دولت هم مکلف به تأمین اعتبارات لازم در لوایح بودجه سالانه است.

بـــه موجـــب اصلاح ماده ۱۶ قانـــون و تصویب ۳ تبصره مربوط به آن، معتادان به مواد مخدر و روان‌گردان و متجاهر به اعتیاد با دســـتور مقام قضایی از یک تا ســـه ماه در مراکز دولتی و مجاز

Archive of SID

www.SID.ir

درمان نگهداری می‌شوند و بنا به نظر مقام قضایی تمدید این مدت بلامانع است که با درخواست مراکز مذکور، معتادان موضوع این بند مکلف به اجرای تکالیف مراقبت بعد از خروج هستند که بنابر پیشنهاد دبیرخانه ستاد با همکاری دستگاه‌های ذیربط تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

علاوه بر این، با تأیید ماده ۴۳ و الحاق آن با تصویب دو تبصره به قانون، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اجازه دارد در چارچوب موافقت‌نامه‌های قانونی دو یا چند جانبه بین جمهوری اسلامی ایران و سایر دولت‌ها با مشارکت مأموران دیگر کشورها به منظور شناسایی مجرمان موضوع این قانون، ردیابی منابع مالی، کشف طرق ورود یا عبور محموله‌های قاچاق از کشور، کشف وسایل یا مکان کشت یا تولید یا ساخت مواد مذکور با تنظیم طرح عملیاتی و درخواست فرمانده نیروی انتظامی با حکم دادستان کل کشور محموله‌های تحت کنترل را در قلمرو داخلی و با موافقت سایر کشورها در قلمرو آن کشورها مورد تعقیب قرار داده و پس از تکمیل تحقیقات، گزارش اقدام را به دادستان کل کشور یا قاضی‌ای که او تعیین می‌کند تسلیم کند و هرگونه تغییر در طرح‌ها عملیاتی مذکور در حین اجرا با مجوز کتبی دادستان کل کشور بلامانع است.

همچنین تبصره‌های یک و دو این ماده می‌افزاید: در هر حال احراز هویت مأموران دیگر کشورها در طرح عملیات الزامی است و ضبط، جایگزینی کلی و یا جزیی و یا اجازه عبور محموله‌های موضوع این ماده از کشور و یا اخذ، نگهداری، اخفا، حمل و یا تحویل مواد مخدر و روان‌گردان صنعتی غیر دارویی و یا تهیه وسایل و تسهیل اقدامات مورد نیاز توسط ضابطان طبق موافقت‌نامه‌های قانونی دو یا چند جانبه و با رعایت کنوانسیون‌های الحاقی با حکم دادستان کل کشور بلامانع است، ضمن اینکه رسیدگی به اتهامات متهمان موضوع این ماده در مرحله دادرسی در صلاحیت مرجع قضایی است که از سوی دادستان کل کشور تعیین می‌شود. ضمناً پلیس زن نیز به دلیل اجرای مأموریت‌های محوله باید از قوانین مرتبط آگاهی داشته باشد.

Archive of SID

www.SID.ir

گفتار سوم- اختیارات پلیس در جرم مشهود مواد مخدر

جرم مشهود جرمی است که یا در منظر ضابطین واقع می‌شود یا بلافاصله پس از وقوع جرم ضابطین حضور می‌یابند، یا اسباب و دلائل جرم در تصرف متهم یافت می‌شود، یا جهت نجات مجنی علیه و به تقاضای او ضابطین مکلفند اقدامات لازم را به عمل آورند. (عباسلو،۲۲۴، ۱۳۸۶) بنابراین اگر پلیس اعم از پلیس زن یا مرد با یکی از مصادیق جرایم مشهود مواد مخدر برخورد نماید به عنوان مثال در صورت مشاهده داد و ستد مواد مخدر توسط اشخاص، کاروان‌های حمل مواد مخدر در مناطق مرزی و یا در حین انجام وظیفه در جرم مشهود دیگری به مواد مخدر برخورد نمایند، مکلف است به موجب ماده ۱۸ قانون آیین دادرسی کیفری تمامی اقدامات لازم را به منظور حفظ آلات و ادوات و آثار و علایم و دلایل جرم و جلوگیری از فرار متهم و یا تبانی نامبرده اقدامات لازم را به عمل آورند. در هر مورد که وقوع جرم مشکوک باشد ضابطین مکلفند قبل از اعلام مراتب به مراجع قضایی در اطراف موضوع تحقیق لازم را به عمل آورند و معلوم کنند که جرمی واقع شده است یا نه (آخوندی، ۱۳۸۴،۴۶).

سؤالی که در این مورد مطرح می‌شود این است که اگر بنا به دلایلی مأموری در مواردی که قادر به بازرسی خودرو یا سایر مکان‌ها جهت کشف مواد مخدر نمی‌باشد اگر اقدام به چنین عملی نمود در این صورت مأمور مذکور چه تکلیفی دارد. در پاسخ باید گفت در چنین مواردی دو موضوع باید از یکدیگر تفکیک شود. در این مورد مأمور باید با جرم مربوط به مواد کشف شده به مثابه جرم مشهود برخورد نماید. ولی این اختیار مانع برخورد با نامبرده به دلیل نقض حریم خصوصی و عمل غیر قانونی نامبرده نخواهد بود.

سؤال دیگری در این مورد این است در صورتی که پلیس در خارج از ظرف زمانی و مکانی مأموریت خود با جرم مشهودی از جرایم مربوط به مواد مخدر برخورد نماید آیا جرم مذکور به عنوان جرم مشهود محسوب می‌شود؟ در پاسخ باید گفت در این صورت مشاهدهٔ مأمور مانند مشاهدهٔ سایر اشخاص تلقی می‌شود. ضمناً اگر متهم در جرم مشهود زن باشد به دلیل الزامات شرعی و قانونی باید پلیس زن اقدامات مربوط به دستگیری و بازداشت را انجام دهد.

Archive of SID

www.SID.ir

گفتار چهارم - اختیارات پلیس در جرم نامشهود مواد مخدر

بند اول - بازرسی وسایل نقلیه

به موجب مادهٔ ۶ قانون به‌کارگیری سلاح، تیراندازی به وسائل نقلیه به منظور متوقف ساختن آنها توسط مأموران موضوع این قانون در موارد زیر مجاز است:

الف - در صورتی که وسایل نقلیه بنا به قرائن و دلایل معتبر و یا اطلاعات موثق؛ مسروقه یا حامل افراد متواری یا اموال مسروقه یا کالای قاچاق یا مواد مخدر و یا به طور غیر مجاز حامل سلاح و مهمات باشد.

تبصرهٔ ۱: مأموران مذکور موظفند که در ایستگاه‌های ایست و بازرسی وسائل هشداردهنده به اندازه لازم (اعم از موانع، تابلو، چراغ گردان)تعبیه نمایند.

تبصرهٔ ۲: مأموران مذکور در صورتی می‌توانند به وسایل نقلیه تیراندازی نمایند که علاوه بر انجام امور تبصرهٔ یک با صدای رسا و بلند به رانندهٔ وسیله نقلیه ایست داده و راننده به اخطار ایست توجهی ننموده باشد. قانون به‌کارگیری سلاح، مأموران انتظامی در موارد زیر حق به‌کارگیری سلاح را دارند: با توجه به مقررات مذکور در جرایم نامشهود مواد مخدر پلیس صرفاً در ایستگاه‌های ایست و بازرسی (دائمی) قادر به متوقف نمودن و بازرسی وسایل نقلیه جهت کشف مواد مخدر را دارند. در سایر موارد چنین اختیاری را ندارند. یکی از اقداماتی که پلیس در کشف مواد مخدر گاهی به آن مبادرت می‌نماید ایجاد پست‌های بازرسی در خیابان و سایر معابر جهت بازرسی خودروهای عبوری است علاوه بر اینکه اداره حقوقی قوه قضاییه در نظریه‌های مشورتی متعددی بازرسی خودروهای عبوری توسط مأموران در این محل‌ها را بدون دستور مقام قضایی در جرایم نامشهود غیرقانونی دانسته، علاوه بر این دیوان عدالت اداری بخشنامه شماره ۴۰۲/۰۱/۱۷۹/۱ مورخ ۱۳۷۹/۴/۱۱ ادارهٔ کل قوانین و امور حقوقی ناجا که تفتیش و بازرسی خودروها را علی‌الاطلاق و در غیر جرایم مشهود بدون کسب اجازه مخصوص از مقام قضایی مجاز دانسته و حتی دستور مقام قضایی در زمینه خودداری از تفتیش و بازرسی غیر قانونی را قابل ترتیب اثر اعلام داشته است را ابطال نموده است (خالقی، ۱۳۸۹،۷۰).

Archive of SID

www.SID.ir

بند دوم- دام گستری پلیس در کشف جرایم مربوط به مواد مخدر

با توجه به اینکه اغلب جرایم مربوط به مواد مخدر مخفیانه انجام می‌شود و پلیس در کشف این جرایم معمولاً ناکام می‌ماند، بنابراین بعضاً متوسل به روش‌های نفوذ در باندهای قاچاقچیان می‌شوند. این روش‌ها اصطلاحاً با عنوان دامگستری نامیده شده است. سؤالی که در این مورد مطرح می‌شود این است که آیا توسل به اینگونه روش‌ها در کشف مواد مخدر توسط پلیس از منظر حقوقی صحیح است یا خیر؟ عده‌ای این روش را مخالف موازین حقوقی می‌دانند زیرا وارد شدن پلیس در معاملات صوری یا استفاده از مخبرین خود نوعی تحریک به ارتکاب جرم تلقی و چه بسا در صورتیکه تحریک مذکور وجود نداشت چنین جرمی نیز صورت نمی‌گرفت. همچنین در پاسخ به این سؤال آیا گزارش ضابطین دادگستری در شرایطی که دلیل جرم را به واسطهٔ اغفال مرتکب تحصیل کرده‌اند اعتبار دارد؟ مقررات کیفری ایران در این خصوص صراحتی ندارند، اما شاید بتوان از برخی مستندات حقوق اسلامی در زمینهٔ کشف و تعقیب جرایم و نیز فحوای برخی مواد استفاده کرد. به عنوان مثال، در روایات بی‌شمار اخلاقی و فقهی ـ ناظر بر جرایم و خطایای شخصی ـ شخص خطاکار، مردم و حاکم (قاضی)، به ستر گناه و پوشاندن خطا ترغیب شده‌اند.

(جعفریان یزدی، http://www.qavahuquq.org/articles/doc.)

علاوه بر این کشف جرم نباید به قیمت نقض حقوق اشخاص توسط پلیس و از طریق اقدامات فریبکارانه صورت گیرد. اما نظر دیگری که در این مورد مطرح می‌شود تجویز چنین اقداماتی توسط پلیس برای کشف جرایم مربوط به مواد مخدر است. ولی به نظر می‌رسد باید در این مورد قایل به تفصیل شد به گونه‌ای که دسته‌ای از جرایم مواد مخدر که ناشی از تحریک در این مورد هستند از قبیل خرید و فروش و حمل را باید به دلیل اینکه اگر تحریک در زمینه‌های مختلف مخصوصاً معاملات صوری توسط مأمورین را حذف نماییم جرم مذکور نیز حذف می‌شود بنابراین در این مورد باید این دسته از اشخاص را از اعداد مجرمین حذف نماییم. ولی در مورد دسته دیگری از اشخاص که با حذف تحریک، جرم آنها قابل حذف شدن نمی‌باشد.

ضمناً در جرم نامشهود مأمورین باید رعایت ماده ۵۸۰ قانون مجازات اسلامی مبنی بر عدم

Archive of SID

www.SID.ir

نقض حریم خصوصی را بنمایند. در این مورد باید دستور مقام قضایی را اخذ و دقیقاً وفق آن عمل نمایند. به عنوان مثال اگر مقام قضایی نمایندگی ورود به منزلی را برای روز صادر نموده باشد ولی مأمورین در شب وارد شده باشند عمل آنان مشمول ماده ۵۸۰ قانون مذکور خواهد بود زیرا رعایت ترتیب مستلزم اقدام طبق دستور قاضی بوده که خلاف آن عمل شده و اذن نیز تحصیل نگردیده است. بدیهی است چنانچه بر خلاف دستور قاضی عمل شود ولی ورود به منزل بدون قهر و غلبه و با اجازه صاحبخانه باشد موضوع مشمول ماده مذکور نخواهد بود.

در بعضی کشورها اگر پلیس بنا به دلایل معقولی نسبت به شخصی مظنون شود ممکن است نامبرده را بازرسی نموده و در صورت داشتن اموال ممنوعه از جمله مواد مخدر او را بازداشت نماید (jansander،7،2002) علاوه بر این پلیس ممکن است همین عمل را نسبت به هر وسیله نقلیه‌ای انجام دهد. (Ibid،13)

همچنین پلیس ممکن است در این مورد سگ‌های مواد یاب را مورد استفاده قرار دهد. (Ibid،16)

ملاحظه می‌شود در مقایسه با سایر کشورها اختیارات پلیس کشورمان در این مورد کافی نیست.

گفتار پنجم- سیاست جنایی حاکم بر مبارزهٔ پلیس با مواد مخدر

سیاست جنایی به سه نوع تقسیم می‌شود: ۱. قانونی ۲. قضایی ۳. اجرایی.

قانونی: سیاست جنایی قانونی عبارت است از فعالیت مقنن و مقررات و اصولی که در قوانین عادی با الهام از قانون اساسی توسط مقنن پیش‌بینی می‌شود.

قضایی و اجرایی: سیاست جنایی در این نوع سیاستی است که رنگ و جنبهٔ انسانی داشته و از طریق ابزارهای انسانی چون قضاوت دادگستری و مأمورین (ضابطین) اجرا می‌شود. البته باید این موضوع را پذیرفت، در این مرحله سیاست جنایی رنگ انسانی به خود می‌گیرد تا حدودی از هدف و غرض سیاست جنایی قانونی دوری می‌گزینند؛ زیرا، به هر حال انسان در کنار این هدف طرز و سلیقه خود را نیز ملحوظ خواهد کرد.

Archive of SID

www.SID.ir

(نجفی ابرندآبـادی، http://www.lawstudy.ir/index.php?option=com_content&view=article&id).

با توجه به این که پلیس در امر مبارزه با مواد مخدر خواه نا خواه از سیاسـت جنایی خاصی تبعیت می‌کند، در سؤال پاسخ به این مفروض که پلیس از چه سیاست جنایی باید تبعیت نماید باید گفت امروزه پلیس برای مبارزه با مواد مخدر با دو سیاست مهم و مطرح مواجه است.

الف- سیاست پنجرهٔ شکسته: در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ رشد قابل توجه جرایم و جنایات شهری در امریکا، مقامات را بر آن داشت تا به طور ریشه‌ای با آن به مقابله برخیزند. دو محقق به نام‌های جیمز ویلسون، دانشمند علوم سیاسی و جرج کلینگ، جرمشناس به این موضوع پرداختند که حاصل مطالعات آنان در سـال ۱۹۸۲ تحت عنوان «نظریه پنجره شکسـته» منتشر شد. مضمون نظریه آنان چنین بود:

«اگر شیشه یکی از پنجره‌های ساختمانی شکسته و به حال خود رها شده باشد، پس از مدتی عابرانی که از مقابل آن ساختمان می‌گذرند به این نتیجه می‌رسند که برای کسی مهم نیست که این پنجره شکسته است و کسی به شکسته شدن پنجره‌های این ساختمان اهمیت نمی‌دهد. به مرور عابران بر تعداد شیشـه‌های شکسـته ساختمان می‌افزایند و بعد از شکسته شدن تمام شیشه‌ها، نوبت به خود ساختمان می‌رسد. بعد از ساختمان هم نوبت به خیابانی که ساختمان در آن قرار گرفته می‌رسـد و بعد شـهر و...» (محمدبیگی خورتابسـرا، http://yazdanmb.persianblog.ir/post/39).

ب- سیاسـت تسـامح صفر: از حدود پانزده سال پیش، ایالات متحده آمریکا جهت مبارزه با افزایش روزافزون خشونت در دههٔ نود، سیاستی به نام تسامح صفر را اتخاذ نموده است. این سیاست پاسخی بود به نگرانی شهروندان در مورد امنیت مدارس، مبارزه با حمل سلاح و مواد مخدر و آشـوب و رفتارهای ضد اجتماعی. تأکید این سیاسـت بیشتر بر کشف تمامی جرایم از طریق بازرسـی هرچه بیشـتر شهروندان اسـت؛ چیزی که تا اندازه‌ای در تضادّ با حقوق شـناخته شـدهٔ شـهروندی در جوامع غربی اسـت و به همین جهت به شدّت مورد انتقاد نیز قرار گرفته اسـت. سیاسـت تسامح صفر از حیث ارزیابی نتایج حاصله نیز دارای

Archive of SID

www.SID.ir

موافقان و مخالفانی اســت و گزارشــات مثبت و منفی در این مورد وجود دارد نکته مهم‌تر این که در زمانی که منابع پلیس محدود و جرم انگاری گسترده باشد، وعده به تسامح صفر دقیقاً یک دروغ اســت. پلیس احتمالاً نمی‌تواند تمام مجرمین خرده پا را به طور هم زمان تعقیب کند و زندان‌های نیویورک آن قدر بزرگ نیست که بتواند تمامی مصرف کنندگان ماری جوانا را در خود جای دهد. به جای تســامح صفر واقعی، پلیس باید به طور اجتناب ناپذیــری نیروی خود را بســنجد تا دریابد منابع محدود خــود را کجا متمرکز کند. نتیجه کار اعاده همان سیســتم دوگانه قدیمی در مورد محلات پایین شــهر بود (یعنی تســامح بیشــتر با جرم در برخی محلات). اینک مردم در محلات مرفه در بالای شــهر می‌توانند با مصونیت کامل رفتارهای ناشایست داشته باشند، در حالی که در مناطق پایین شهر موظف به رعایت دقیق‌ترین معیارها هســتند. این مســئله اعتراضات زیر را به دنبال دارد: چرا به موجب سیاســت تســامح صفر مصرف کنندگان ماری جوانا در محله برونکس (Bronx) دستگیر می‌شوند، در حالی که در محله‌های ثروتمند مانهاتان افراد بدون ترس از دخالت پلیس مرتکب همان کار می‌شوند. یک راه برای اجتناب از این تبعیض این است که به جای این که منحصراً بر بازارهای آزاد مواد مخدر در بروکلین، هارلم و برونکس متمرکز شویم، تسامح صفر را به شکل واقعی نسبت به فقیر و غنی بپذیریم و از دستور بازرسی و تحقیق با وسایل پیشرفته برای غافلگیر کردن سفید پوستانی که در آپارتمان‌هایشان در مانهاتان و خانه‌های ییلاقی خارج شهر مواد مخدر مصرف می‌کنند استفاده کنیم. چنین راهبردی همان‌گونه که در خیابان فلات بوش موجب تظاهرات شدید شد، در خیابان پارک (Park Avenue) نیز موجب تظاهرات خواهد شد و به همین دلیل است که هیچ‌گاه اجرا نخواهد شد و چنین تظاهراتی نیز هیچ‌گاه رخ نخواهد داد.

راه‌حل بهتر آن که جز در محله‌های با جرایم بالا که تسامح صفر از حمایت سیاسی برخوردار اســت در ســایر موارد از این عبارت گمراه‌کننده تسامح صفر دســت برداریم. طی تجربه‌ای در اوائل ســال گذشــته که کمتر مورد توجه قرار گرفت اما بســیار موفق بود، پلیس محلهٔ تجاری ســی وســوم خیابان ۱۶۳ غربی در واشنگتن هیتس (Heights Washington) را به عنوان

Archive of SID

www.SID.ir

یک بلوک ساختمانی نمونه (block Model) اعلام نمود. پلیس در آن جا یک گردهم‌آیی عمومی ترتیب داد و راهبرد خود را برای خلاص شدن از دست دلالان مواد مخدر توضیح داد. آنها سپس یک حفاظ در دو طرف این بلوک ساختمانی نصب کردند، کارت شناسایی رهگذران اتفاقی را کنترل کردند و حتی در مورد کوچک‌ترین تخلفات تحقیق کردند. به محض این که مزایای این اقدامات روشن شد جرایم ۲۰٪ تقلیل یافت و ساکنان از پلیس خواستند حفاظ‌ها و موانع برداشته نشود.

تجربه واشنگتن هیتس تأیید می‌کند شهرهایی که راهبرد پنجره‌های شکسته را با موفقیت انجام داده اند از دیرباز پی برده‌اند که در اجرای قانون دقیقاً به همان اندازه که جامعه‌شناسی مهم است سیاست نیز مهم است. دان کاهان (Kahan Dan) از دانشکدهٔ حقوق یل (Yale) می‌گوید: حفظ نظم دارویی است که اثر ابتدایی آن تقلیل جرم است اما عوارض جنبی آن ممکن است تنش‌های سیاسی را وخیم‌تر کند. در بُستن (Boston) ادارهٔ پلیس برای کمک به اعضای باندهای جنایی ۸ و کشیش‌های کلیساهای سیاهان اعلام آمادگی کرد تا حمایت جامعه را از سیاست‌های تهاجمی به منظور کاهش خشونت‌های مسلحانه به دست آورد. در شیکاگو شورای شهر قانون «ضد پرسه‌زنی باندها» راتصویب کرد که از جانب محله‌های سیاه‌پوست‌نشین شهر مورد حمایت اساسی قرار گرفت.

کاهان (Kahan) می‌گوید:«تنها راه برای این که حفظ نظم را حضوری ماندگار ببخشیم این است که مطمئن شویم مردمی که تحت این نظم زندگی می‌کنند خود نقشی در این روند دارند به گونه‌ای که احساس نکنند تحت کنترل یک ارتش اشغالگر هستند».(جفری رسن، ۱۳۸۹، ۵)

در مقایسهٔ دو سیاست پنجره شکسته و تسامح صفر باید گفت بر اساس نوع اول پلیس به محض روبرو شدن با هر نوع جرمی از جرایم مرتبط با مواد مخدر باید بلافاصله وارد عمل شده و منتظر شکستن شیشه‌های بعدی پنجره نگردد ولی بر اساس سیاست تسامح صفر پلیس بدون اینکه منتظر ارتکاب جرمی در ارتباط با مواد مخدر بماند باید در بعضی جاهای جرم خیز با هر نوع تخلف جزیی که بعداً زمینه‌ساز جرایم مواد مخدر می‌گردد برخوردی قاطع داشته باشد. به نظر می‌رسد پلیس در این مورد باید سیاست تلفیقی در پیش گیرد یعنی در عین حال که

Archive of SID

www.SID.ir

سیاست پنجره شکسته را اعمال می‌نماید باید در بعضی جاهای جرم خیز نیز سیاست تسامح صفر را نیز مد نظر قرار دهد.

البته در تعریف سیاست جنایی افتراقی به معنی عام می‌توان گفت «سیاست جنایی افتراقی » در قلمرو مواد مخدر بر پایهٔ تمایز میان دو پدیدهٔ مصرف و قاچاق، از یافته‌های «جرم‌شناسی» و «بزه‌دیده‌شناسی» که شاخه‌ای از آن محسوب می‌شود تأثیر پذیرفته است؛ به گونه‌ای که حتی در کشورهایی که پدیدهٔ مصرف جرم شناخته می‌شود نیز حقوق کیفری مواد مخدر براساس همین دیدگاه از سیاست درمان و بازپروری در مورد معتادان، و سیاست سرکوب دربارهٔ قاچاق‌چیان پیروی می‌کند. بنابراین، باید گفت «سیاست جنایی در قبال مواد مخدر» یک رویکرد کلان به این پدیده است که از طریق اِعمال پاسخ‌های گوناگون در قالب آیین‌های متنوع دادرسی در مراجع مختلف قضایی، اداری، انتظامی در کنار جامعهٔ مدنی، به کنترل جرایم مواد مخدر می‌پردازد.

(اسعدی، http://www.aftab.ir/articles/view/social/law/php.p1_drugs_addictive_c4c1241686028/)

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

الف- نتیجه‌گیری

هر چند امر مبارزه با مواد مخدر نیازمند عزمی ملی و همکاری کلیه دستگاه‌ها و نهادهای دولتی اعم از قضایی،انتظامی و غیره دارد، ولی در این مورد پلیس از ویژگی خاصی برخوردار است. پلیس جهت اجرای این وظیفهٔ مهم خود با آشنایی از اختیارات قانون و ضمن مطالعه شگردهای مجرمین در ابعاد مختلف از جمله حمل و نقل، داد و ستد و مصرف راهکارهای لازم را متناسب با شیوه و شگرد مربوطه در پیش گیرد. در صورتی که پلیس در این مورد برخوردی منفعلانه داشته باشد توفیقی در انجام وظیفه خود نخواهد داشت. پلیس در جرایم نامشهود مرتبط با مواد مخدر از جمله بازرسی وسایل نقلیه صرفاً در ایستگاه‌های بازرسی ثابت و در صورتی که قرائنی در ارتکاب جرم وجود داشته باشد چنین اختیاری دارد. همچنین دامگستری

Archive of SID

www.SID.ir

پلیس از قبیل معاملات صوری در صورتی جایز اســت که اقدام مذکور تأثیری در ارتکاب جرم نداشته باشد در غیر این صورت مجاز نیست. علاوه بر این نقش پلیس زن در مبارزه با مجرمین زن در این مورد مخصوصاً در کشورمان به دلیل محظورات اخلاقی و شرعی پلیس مرد در مبارزه با این دسته از مجرمین حایز اهمیت است و باید بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.

ب- پیشنهادها

پیشــنهاد می‌شــود در آموزش‌های پلیسی، رشته پلیس مواد مخدر نیز مورد توجه قرار گیرد و به دلیل اهمیتی که مبارزه با مواد مخدر در بین ســایر جرایم دارد به تخصصی نمودن رشــته پلیس مواد مخدر توجه خاص شود.

پلیس در امر مبارزه با مواد مخدر باید سیاســت جنایی خود را مبتنی بر مبارزه قاطع با بروز هــر نــوع جرم مرتبط با مواد مخدر و علاوه بــر این مبارزه بدون اغماض با جرایمی هر چند کم اهمیت که زمینه ساز جرایم مواد مخدر می‌شود، قرار دهد.

پیشــنهاد می‌شــود قانون خاصی در خصوص اختیارات و وظایف پلیس در امر مبارزه با مواد مخدر با رویکرد در نظر گرفتن اختیارات خاص برای پلیس جهت برنامه‌ریزی با توجه به منطقهٔ خاص جغرافیایی و بافت جمعیتی در امر مقابله با مواد مخدر و توسعهٔ اختیارات پلیس در این مورد تصویب شود.

منابع

- آخوندی، محمود، (۱۳۸۴) آیین دادرســی کیفری ،جلد دوم ، ســازمان چاپ و انتشــارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، .

- اسعدی، سید حسن

ttp//:www.aftab.ir/articles/view/social/law/c4c1241686028-addictive_drugs_p1.php

- خالقی، علی، (۱۳۸۹) آیین دادرسی کیفری، موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر

Archive of SID

www.SID.ir

دانش،چاپ هشتم ۱۳۸۹.
- جفری رسن / ترجمه: جلال‌الدین قیاسی، «فصلنامه فقه و حقوق»، شماره ۴.
- جعفریان یزدی، جعفر، دام‌گستری؛ مفهوم، مبانی و جایگاه آن در حقوق کیفری ایران.
.http//:www.feqvahuquq.org/articles.53/doc
- عباسلو، بختیار، (۱۳۸۶) «حدود اختیارت ضابطین دادگستری در جرایم مشهود»، فصلنامه مدیریت دانش انتظامی،شماره دوم.
- محمدی خورتابسرا یزدان، پنجره شکسته،
http//:yazdanmb.persianblog.ir/post.39/
- مهاجری، علی، (۱۳۷۹) جرایم خاص کارکنان دولت، سازمان انتشارات کیهان.
- نجفی ابرندآبادی، علی حسین، جزوه تاریخ تحولات کیفری،
http//:www.lawstudy.ir/index.php?option=com content &view= article&id (237=Jansanders،solicitor shopront youth legal center ،The law enforcement act -.2002،http//:partab.org?/p-21300=

Archive of SID

www.SID.ir